

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมมนุษย์ มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นพวก เป็นหมู่ เหล่า แต่ละคนย่อมเป็นสมาชิกของครอบครัว ของหมู่บ้าน ชุมชน เมือง ตลอดจนเป็นสมาชิกของประเทศที่ตนอาศัยอยู่ โดยมีสัญชาติตามประเทศนั้น ๆ

ในประเทศไทย การที่บุคคลใดจะมีสัญชาติไทยนั้น ต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช 2508 กล่าวคือ

1. ผู้เกิดโดยบิดา เป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักร
2. ผู้เกิดนอกราชอาณาจักร ไทย โดยมารดา เป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบิดาไม่มีสัญชาติ
3. ผู้เกิดในราชอาณาจักร ไทย

บุคคลดังกล่าวย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่ถ้าผู้เกิดในราชอาณาจักร ไทยโดยบิดาและมารดา เป็นคนต่างต่าง ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย ถ้าขณะที่เกิดบิดาหรือมารดา เป็นหัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางการทูตหรือกงสุล หรือ เป็นพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ หรือ เป็นคนในครอบครัวซึ่ง เป็นญาติในอุปการะ หรือคนใช้ ซึ่ง เดินทางจากต่างประเทศ มาอยู่กับบุคคลดังกล่าว¹

การที่บุคคลใดจะได้สัญชาติไทยหรือไม่ นอกจากจะพิจารณาจากคุณสมบัติดังกล่าวแล้วยังมีบทบัญญัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการแปลงสัญชาติ โดยต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้

จำนวนคนไทยในปัจจุบัน จากการคาดคะเนโดยอาศัยหลักวิชาทางสถิติ เกี่ยวกับประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปรากฏว่า ในปีพุทธศักราช 2512 มีประชากรไทย—

¹ เสถียร วิชยลักษณ์, และสีมวงศ์ วิชยลักษณ์, (ผู้รวบรวม), พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508, (พระนคร: นิติวาณิช, 2512), หน้า 2-3.

34,738,000 คน²

รัฐบาลได้พยายามที่จะให้พลเมืองทุกคนเป็นพลเมืองดีของชาติ ดังเช่น จักให้โครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โครงการ เร่งรัดพัฒนาชนบท โครงการ เข้าถึงประชาชน และการพัฒนาชุมชน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการศึกษา รัฐบาลพยายามปรับปรุงการศึกษาให้ดีขึ้น เพื่อให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีของชาติ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 รัฐบาลได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในข้อ 1 ว่า "รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่เอกัตภาพ เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพและทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ"³

นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2505 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับไว้ในมาตรา 6 บัญญัติว่า

เด็กทุกคนที่อายุย่างเข้าปีที่แปด ต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จนมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็นกรณีความรู้อ่อนไหวโดยประกอบประถมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรอื่นที่รัฐมนตรี เห็นว่า เทียบเท่า

เมื่อมีความเหมาะสมเฉพาะท้องถิ่นที่ตำบลใด เกณฑ์ความรู้อ่อนไหวโดยประกอบประถมศึกษาตอนต้น ตามความในวรรคก่อน อาจเขียนขึ้นเป็นความรู้อ่อนไหวโดยประกอบศึกษาตอนปลาย ในบางท้องถิ่นตามความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น

²สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สมุดสถิติรายปีประเทศไทย บรรพ 28 2510-2512, (2513), หน้า 39.

³กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ, ("เอกสารการศึกษา," ฉบับที่ 6; กองเผยแพร่การศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2504), หน้า 3.

⁴สมสัน โทณะสุต, และสุวิทย์ สุทธิเกษ, (ผู้รวบรวม), คู่มือครองคการบริหาร-ส่วนจังหวัด, (พระนคร: โรงพิมพ์ ส.การพิมพ์, 2509), หน้า 321.

จากพระราชบัญญัตินี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลพยายามจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทุกคนได้เรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น และอาจขยายเป็นประโยคประถมศึกษาตอนปลายในบางท้องที่ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น

ถ้าพิจารณาถึงความมุ่งหมายของหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นได้ว่า เน้นเรื่อง "พลเมืองดี" มาก กล่าวคือ มุ่งที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดี ของชาติในระบบประชาธิปไตย โดยการฝึกฝนอบรมให้มีคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความเจริญแห่งตน เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ เกี่ยวกับความสามารถในการครองชีพ และเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามหน้าที่พลเมือง ถ้าพิจารณาจากเนื้อหาในหลักสูตร แบบเรียน และโครงการสอนต่าง ๆ ระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาในหมวดวิชาสังคมศึกษา ซึ่ง เน้น เรื่องการดำเนินชีวิตทั้งในครอบครัว ในโรงเรียน ในชุมชน ตลอดจนสิทธิ หน้าที่ที่พึงมีต่อชาติ และอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งช่วยเสริมสร้างใหญ่ เรียนให้มีคุณสมบัติของความ เป็นพลเมืองดีมากขึ้น มีความรอบรู้พอสมควรในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้

อย่างไรก็ตาม การจัดการ เรียนการสอนยังหาได้สัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ไม่ ดังปรากฏมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งเป็นปัญหาอันเกิดจากการกระทำของพลเมืองที่ยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง ขาดความกระตือรือร้น ดังเห็นได้จากเรื่องต่อไปนี้ เช่น

1. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา มีการเลือกตั้งทั่วไปที่สำคัญ 12 ครั้ง มีเพียงครั้งเดียวที่มีผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละ 50 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด คือการเลือกตั้งครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2500 มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด 9,887,038 คน ไปใช้สิทธิ 5,668,596 คน คิดเป็นร้อยละ 57.33 ส่วนการเลือกตั้ง

⁵กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503, (พิมพ์ครั้งที่ 8; พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512), หน้า 1-3.

ครั้งอื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีครั้งที่ผู้ใช้สิทธิเกินกว่าร้อยละ 50⁶ แม้ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งหลังสุด เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2512 จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง 14,820,180 คน แต่มีผู้ใช้สิทธิเพียง 7,285,832 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 ในจำนวนนี้ เป็นผู้มีความรู้ อานออกเขียนได้ ร้อยละ 32 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ร้อยละ 49 สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 19⁷ แต่ปรากฏว่ามีบัตรเสียถึงร้อยละ 8 นอกจากนี้ยังมีข้อที่น่าสังเกตตามรายงานของ จังหวัดและอำเภอต่าง ๆ 283 รายงาน ปรากฏว่า ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งมีท้อใจและความสนใจ ในการเลือกตั้งระบบพรรคน้อยมาก กล่าวคือ สนใจมากเพียงร้อยละ 0.35 สนใจที่ร้อยละ 2.47 สนใจพอควรร้อยละ 9.88 สนใจน้อย ร้อยละ 48.77 และที่สนใจการเลือกตั้ง เป็น รายบุคคลมีจำนวนร้อยละ 38.53 แสดงถึงว่า ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งยังมีความเข้าใจและสนใจ ในการเลือกตั้งระบบพรรคน้อยมาก ในการเลือกตั้งครั้งนี้ รัฐต้องสิ้นค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินถึง 100,372,220 บาท⁸ ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมาก แต่ผลที่ได้รับนั้นยังไม่คุ้มค่า

อนึ่ง จากการที่ผู้วิจัยไปสังเกตการเลือกตั้งที่จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2513 โดยมีหนังสือราชการจากหัวหน้าแผนกวิชาประถมศึกษา ที่ สร.2002/1672 ถึง นายอำเภอ เมืองชัยนาท ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2513 เพื่อขอความร่วมมือในการสังเกตการเลือกตั้ง ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการเลือกตั้ง ณหน่วยเลือกตั้งที่ 4 โรงเรียนวัดแหลมท้าว ตำบลเสือโฮก อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ปรากฏว่าหน่วยเลือกตั้งนี้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,049 คน ไปใช้สิทธิเพียง 328 คน คิดเป็นร้อยละ 31.26 มีบัตรเสียคิดเป็นร้อยละ 12.36 สถิติทั้ง จังหวัด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 44.35 บัตรเสียร้อยละ 8.28 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์

⁶ กองเลือกตั้ง, ส่วนการทะเบียนและเลือกตั้ง กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย, รายงานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, เล่ม 1, [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] , หน้า 75.

⁷ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, รายงานวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน 10 กุมภาพันธ์ 2512, (2513), หน้า 52, 152-53.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 224.

ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หน่วยงานเลือกตั้งกิ่งดาว จำนวน 33 คน เป็นชาย 24 คน หญิง 9 คน อายุ 20-29 ปี 17 คน นอกนั้นสูงกว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา และพื้นความรู้ชั้นประถมศึกษา 4 24 คน สูงกว่าชั้นประถมศึกษาที่ 5 คน นอกนั้นต่ำกว่า ผลปรากฏว่า จากจำนวน 33 คน มีจำนวน ถึง 14 คนที่ไม่ทราบว่า การเลือกตั้งจักเพื่ออะไร มีผู้ไม่ทราบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 20 คน และทุกคนไม่ทราบว่าผู้แทนมีหน้าที่ในค่านิติบัญญัติด้วย

จากสถิติเหล่านี้ แสดงว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน เพื่อมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตยซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย บ้านหนึ่ง ของคนไทย

2. การกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมและอื่น ๆ ของคนไทย จากสถิติกรมตำรวจ ปรากฏว่า ปีพุทธศักราช 2510 ซึ่งมีประชากรประมาณ 32,836,000 คน มีคดีอาชญากรรม ทั่วไปถึง 690,712 ราย หรือประชากร 1 แสนคนมีคดีเกิด 2,107 ราย เจ้าหน้าที่จับกุม ผู้ต้องหาได้ 745,041 คน ส่งฟ้องศาล 179,141 คน ศาลได้พิพากษาลงโทษ มีทั้งปรับ จำคุก ประหารชีวิต และอื่น ๆ ตามลักษณะความผิด เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ คือ ฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ และวางเพลิง รวมถึง 9,211 คดี คดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ ทำให้จับกุม ผู้กระทำผิดได้เพียงร้อยละ 36.87 การกระทำผิดต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้คนตาย 364 คน บาดเจ็บ 112 คน ทรัพย์สินเสียหายมูลค่า 18,567,905 บาท เฉพาะคดีวางเพลิงและเพลิงไหม้ต่าง- ส่า เหตุอื่น ๆ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ในปีพุทธศักราช 2510 เพลิงไหม้ 333 ราย ทรัพย์สินเสียหายรวมทั้งสิ้น 179,658,381 บาท ทั้งยังมีคนตายและบาดเจ็บอีกด้วย⁹

ความผิดและอุบัติเหตุเกี่ยวกับการจราจร ในปีพุทธศักราช 2510 เฉพาะในเขต จังหวัดพระนครและธนบุรี มีจำนวนถึง 5,370 ราย ทำให้คนตาย 366 คน บาดเจ็บสาหัส

9 กองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ, สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม, (7 เอกสาร ประกอบการสัมมนาเรื่อง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม, " : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัชมุนตรี, 2512), หน้า 5-71, และ กรมตำรวจ, รายงานประจำปี 2510, (2513), หน้า 135.

1,350 คน บาดเจ็บไม่สาหัส 2,799 คน ทรัพย์สินเสียหายมูลค่า 10,286,228 บาท และตำรวจทางหลวงยังได้จับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร และทำการเปรียบเทียบปรับรวม 50,577 ราย เปรียบเทียบปรับเป็นเงิน 2,127,064 บาท¹⁰

จากสถิติบางอย่างที่นำมาแสดงนี้ ช่วยให้เห็นได้ชัดว่า คนไทยยังกระทำผิดต่าง ๆ ทั้งในคดีแพ่งและอาญาจำนวนมาก ทำให้คนตาย บาดเจ็บ และทรัพย์สินเสียหาย ความผิดทั้งหลายเหล่านี้ เกิดจากการไม่เคารพและไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมอย่างยิ่ง ถ้าคนไทยมีความเป็นพลเมืองดีมากพอ ก็ย่อมไม่กระทำผิดดังกล่าว หรือถ้ากระทำ ความผิดเพราะความพลั้งเผลอหรือโดยประมาท หรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ก็ไม่ควรจะมีจำนวน มากนัก

3. การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนหรือผู้เยาว์ เด็ก หมายถึง ผู้ที่มีอายุ เกินกว่า 7 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปี เยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุเกินกว่า 14 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี ส่วนผู้เยาว์ หมายถึง ผู้ที่มีอายุไม่ครบ 20 ปี ซึ่งใช้ใบคดีแพ่ง

ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่งอีกปัญหาหนึ่ง จากสถิติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม ปรากฏว่า ในปีพุทธศักราช 2510 มีเด็กและเยาวชนที่สถานพินิจฯ รับผิดชอบระหว่างสอบสวน จำนวน 2,576 คน ส่งฟ้องศาล 1,758 คน ศาลพิพากษามีความผิด 1,501 คน ปีพุทธศักราช 2511 สถานพินิจฯ รับผิดชอบระหว่างสอบสวน 3,221 คน ศาลพิพากษามีความผิด 1,498 คน ศาลได้ใช้วิธีวางถ่วง ทัณฑ์แค้น จนถึงการปรับ จำคุก และอื่น ๆ ความความผิด ความผิดเหล่านี้มีลักษณะ เช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่กระทำ เช่น คดีวางเพลิง กระทำอนาจาร ข่มขืนกระทำชำเรา ฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ เป็นต้น⁹ นอกจากนี้ ในปี พุทธศักราช 2510 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจจับเด็กอนาถา เรรอน จรจัด ขอดทาน และเที่ยวหลบหนีในที่สาธารณะ ตรวจพบทั้งสิ้น 1,025 ราย นำส่งสถานแรกรับ กรมประชา-

⁹ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม, การแก้ไขเด็กกระทำความผิด, (2512), หน้า 3-4.

สงเคราะห์ 950 ราย นำส่งผู้ปกครอง 73 ราย จัมกุนนักเรียนที่ประพฤตินิด ไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนมาดำเนินการสอบสวน 1,030 ราย ไต่ถามกล่าวถึงเด็ก เจริญผู้ปกครองมาพบหรือนำส่งโรงเรียน ตามควรแก่กรณี ค้นหาอาชญากรรม ปรากฏว่ามีเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ถูกนำตัวส่งสถานพินิจ 757 ราย เป็นชาย 657 ราย เป็นหญิง 100 ราย มีทั้งคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน คอรัปชั่น และร่างกาย คดีเกี่ยวกับเพศและกามารมณ์ และอื่น ๆ¹⁰

ปัจจุบัน เด็กและเยาวชนได้กระทำผิดเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ดังเห็นได้จากสถิติดังกล่าว ซึ่งเป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้เกิดความหวั่นวิตกว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ อาจทำให้เขากลายเป็นอาชญากร เมื่อเติบโต เป็นผู้ใหญ่ ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมได้ โรงเรียนจึงควรหาทางป้องกัน โดยจัดการอบรมสั่งสอน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี และป้องกันการกระทำความผิดต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนเหล่านี้

เท่าที่กล่าวมานี้ ทำให้มองเห็นได้ชัดเจนว่า คนไทยบางส่วนยังไม่มีคุณสมบัติที่น่าพอใจในการ เป็น "พลเมืองดี" ขาดความรับผิดชอบตนเอง คอครอบครัว คอชุมชนชมรม และต่อประเทศชาติ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นข้อบกพร่องของการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรแบบเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งควรจะได้มีการปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในจังหวัดมหาสารคาม ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว อายุ 20-21 ปี และจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีใ้ศึกษาข้อในชั้นที่สูงขึ้น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างระหว่างชายกับหญิง

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6-7, และ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 147.

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คนไทยในกลุ่มตัวอย่างได้รับการเลี้ยงดูในลักษณะเดียวกัน มีระดับอายุใกล้เคียงกัน อยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกัน และมีโอกาสได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชนและอื่น ๆ เท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้ สมมุติฐานในการวิจัยคือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างระหว่างชายกับหญิงไม่ต่างกันในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ค่านิยมและคำสอนในศาสนา
2. การอยู่ร่วมกันในชุมชนชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองดี
4. ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย
5. ความรู้เกี่ยวกับการปกครองโดยทั่วไป
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีเฉพาะข้อที่อยู่นอกเหนือจากหลักสูตรและแบบเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
7. ความคิดเห็นเสรีเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีโดยทั่วไป
8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีรวมทุกตอน.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยเท่านั้น มิได้รวมถึงการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
2. ใช้ข้อมูลเฉพาะจากประชากรในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคนไทย มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมิได้ศึกษาอยู่ในชั้นที่สูงขึ้น อายุ 20-21 ปี จำนวน 100 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน
3. ด้วยเหตุที่ประเทศไทยมิได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของความเป็นพลเมืองดีของชาติว่า

ควรมีระดับใด มากน้อยเพียงใด จึงจำเป็นต้องใช้เกณฑ์ความเป็นพลเมืองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยเกณฑ์จากหลักสูตร แบบเรียน โครงการสอนชั้นประถมศึกษาตอนต้น หนังสือวารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของไทยและต่างประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของพลเมือง ประกอบกับ เกณฑ์ความเป็นพลเมืองที่คนไทยที่ได้จากการสัมภาษณ์คนไทยทั่วไปที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน จำนวน 20 คน และจากการสอบถามครูที่กำลังสอนหรือเคยสอนในระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน

ขอตกลง เบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ครอบคลุมเนื้อหาและสามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดความคิด เห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่ตามวัตถุประสงค์ได้จริง
2. ผู้วิจัยถือว่า แบบวิธีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสม และผิดพลาดน้อยที่สุด
3. ผู้วิจัยถือว่า คำตอบหรือความคิดเห็นต่าง ๆ ที่คนไทยในกลุ่มตัวอย่างตอบเป็นความคิดเห็นที่ตอบอย่างจริงใจและเชื่อถือได้

ความจำกัดของการวิจัย

ความจำกัดของการวิจัยเรื่องนี้อาจเกิดขึ้น เนื่องจาก

1. วิธีการวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ต้องใช้ผู้สัมภาษณ์ถึง 2 คน ซึ่งแม้ว่าจะพยายามควบคุมสภาพการณ์ของการสัมภาษณ์ให้เหมือนกันทุกครั้ง เพื่อกำจัดตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ผลของการสัมภาษณ์ผิดไปจากความจริงให้น้อยที่สุด แต่อาจไม่สามารถควบคุมได้หมดทุกกรณี เช่น เกี่ยวกับสภาพทางอารมณ์และการแสดงออกทั้งผู้สัมภาษณ์และประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ถกสัมภาษณ์ สภาพบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สถานที่ ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ซึ่งต่างกัน

2. การศึกษาครั้งนี้กระทำโดยสัมภาษณ์ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเพียง 100 คน ในจังหวัดเดียว จะถือว่าผลจากการศึกษานี้เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยทั้งประเทศไม่ได้

3. การศึกษานี้ไม่สามารถควบคุมได้ว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีเฉพาะจากการเรียนในโรงเรียนเท่านั้น เพราะอาจได้รับการเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น สื่อมวลชนต่าง ๆ หนังสือ การสนทนากับครู และอื่น ๆ ในระดับต่างกัน ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสเท่าเทียมกัน

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยนี้

1. ช่วยให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างซึ่งจบการศึกษาชั้นปีที่ 4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีใ้ศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม
2. ช่วยให้ทราบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างระหว่างชายกับหญิงต่างกันหรือไม่
3. ช่วยให้ทราบขอบพร้อมของหลักสูตร แบบเรียน และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องความเป็นพลเมืองดี
4. ช่วยให้รับรู้ถึงข้อบกพร่องในการบริหารการศึกษา นักการศึกษา และครู อาจารย์ มีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน โครงการสอน และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น และปรับปรุงวิชาวิธีสอนต่าง ๆ ในสถานศึกษาฝึกหัดครู อันเกี่ยวกับการสอนเรื่องความเป็นพลเมืองดี ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเป็นพลเมืองดีไ้มากขึ้น

ศัพท์เฉพาะ เรื่องและคำจำกัดความ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่อประสบกับปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ ไม่รวมถึงการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
2. คนไทย หมายถึง บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช 2508 มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม อายุ 20-21 ปี จบการศึกษาชั้นปีที่ 4

ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีไต่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความคิดเห็นถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ค่านิยมและคำสอนในศาสนา

3.2 การอยู่ร่วมกันในชุมชนชนบทชน เนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย

3.3 ความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองดี

3.4 ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย

3.5 ความรู้เกี่ยวกับการปกครองประเทศโดยทั่วไป

3.6 ความเป็นพลเมืองดีโดยทั่วไป

4. แบบสัมภาษณ์ หมายถึง แบบข้อคำถามซึ่งใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ภาค คือ ภาคแรก เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเป็นพลเมืองดี แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรีผสมกับแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยส่วนย่อย 5 ส่วน ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรีเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีโดยทั่วไป ส่วนภาคที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เช่น เกี่ยวกับ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ฯลฯ

5. ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนในสังคมไทยยอมรับ ยกย่อง และถือว่าเป็นสิ่งที่พึงงาม

6. วัฒนธรรมเนียมประเพณีไทย หมายถึง ภาระสวนพฤติกรรมซึ่งปฏิบัติต่อ ๆ กันสืบมาในสังคมไทย และถือว่าเป็นสิ่งที่พึงรักษาไว้

7. วัฒนธรรมไทย หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติ และกริยาอาการ หรือการกระทำใด ๆ ของคนในสังคมไทย ซึ่งลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกัน และแสดงออกในรูปของภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ เป็นมรดกของสังคมไทยที่ควรรักและรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม

8. ความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมืองดี หมายถึง ความรับผิดชอบที่คนไทยต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติอื่น ๆ

9. ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองตนเอง โดยอำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน โดยประชาชนเป็นทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ทุกคนมีฐานะเท่าเทียมกันในการออก

เสียง เลือกตั้งผู้แทนราษฎรหรือออกเสียงประชามติ รัฐเจ้าหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และรับผิดชอบในระบบการปกครองรัฐโดยเท่าเทียมกัน

10. สิทธิ หมายถึง อำนาจตามกฎหมาย หรือประโยชน์ซึ่งกฎหมายรับรองป้องกันให้

11. เสรีภาพ หมายถึง อำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามใจชอบ เมื่อไม่เป็นการผิดกฎหมาย หรือละเมิดสิทธิของผู้อื่น.